

WEGWIJZER PROBLEMEN BIJ KIND EN/OF GEZIN

In deze wegwijzer geven we een overzicht van mogelijkheden om kinderen of gezinnen te helpen bij wie (sociaal)psychologische problemen zijn geconstateerd. De mogelijkheden staan zoveel mogelijk in de volgorde waarop ze het beste ingezet kunnen worden, maar deze wegwijzer is geen voorschrijvend stappenplan.

GOEDE SIGNALERING – belangrijke basis

Wat gevluchte kinderen in eerste instantie nodig hebben is veiligheid en rust. In veel gevallen is psychische hulp niet direct nodig. Dat net gevluchte kinderen angstig of somber zijn is normaal. Pas als dit lange tijd aanhoudt, en de klachten het functioneren van het kind belemmeren, is het nodig om hulp in te schakelen. Gevluchte kinderen hebben wel een verhoogde kans op trauma, depressie of angstproblematiek. Het is daarom belangrijk om op signalen te letten die daarop kunnen duiden. Het [Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie](#) heeft een aantal handvatten voor screening en diagnostiek op een rij gezet die daarbij kunnen helpen. Als je vermoedt dat er een psychisch probleem speelt, schakel dan direct hulp in (zie hieronder).

Er kan ook sprake zijn van een onveilige thuissituatie, waarbij de ouder(s) de bron is (zijn) van het gevaar in plaats van veiligheid. Als er in een specifiek geval het vermoeden bestaat dat kindermishandeling een rol speelt, dan hebben hulpverleners de plicht om hierop actie te ondernemen en te handelen volgens de [meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling](#).

Het wil nog wel eens gebeuren dat een Oekraïense ouder hulp vraagt voor haar of zijn kind, terwijl de ouder eigenlijk zelf (ook) psychische hulp nodig heeft. Toegeven dat je psychische klachten hebt ligt gevoelig. Vraag daarom de betreffende ouder ook altijd hoe het met haar of hem gaat, als die melding maakt van psychische problemen bij haar of zijn kind. Mocht een ouder zelf psychische klachten hebben, zie dan de [wegwijzer Psychische klachten](#).

EMPATIA – voor laagdrempelige ondersteuning in het Oekraïens

[Empatia](#) heeft een netwerk van Oekraïens sprekende professionals op het gebied van psychosociale zorg die onder andere supportgroepen organiseren, gesprekken op locatie met bewoners kunnen voeren, trainingen op maat kunnen ontwikkelen en andere informatie kunnen verschaffen over het omgaan met Oekraïense ontheemden en de problemen die zij kunnen hebben. Een aantal van die professionals zijn specifiek getraind op het werken met kinderen en jongeren, en kunnen voor laagdrempelige ondersteuning ingezet worden.

How can we help?

HUISARTS EN POH-ggz – voor doorverwijzingen en laagdrempelige ondersteuning

Hulpverlening voor psychische problemen is vaak onbekend bij ontheemden. Ook rust er een negatief stigma op dit soort klachten. In Nederland is de huisarts de eerste partij die betrokken wordt bij alle fysieke en mentale klachten, en die kan doorverwijzen indien nodig. Dit geldt ook voor ontheemden uit Oekraïne. Wanneer je een ontheemde aanraadt om voor psychische klachten contact op te nemen met de huisarts, is het belangrijk om uit te leggen hoe de zorg in Nederland in elkaar zit. Oekraïners zijn namelijk niet gewend dat zij voor veel zorgvragen eerst naar de huisarts moeten. [RefugeeHelp](#) en [Pharos](#) hebben hierover een duidelijke uitleg in het Oekraïens. Een bijkomstig voordeel is dat de huisarts en de praktijkondersteuner huisarts (POH) -ggz minder worden geassocieerd met psychische zorg en als minder bedreigend kunnen worden ervaren.

Jeugd-GGZ – voor behandeling van psychische problemen

Bij ernstige problematiek is verwijzing naar een specialist (ggz) nodig. In principe gaat die verwijzing via de huisarts. De gemeente vergoedt geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren (jeugd-GGZ) en beschermd wonen voor kinderen en jongeren.

Als iemand in de eigen taal over zijn of haar situatie, gevoelens en gedachten kan praten, kan de drempel lager zijn. Dat kan een behandeling efficiënter en effectiever maken. Dat geldt extra voor kinderen en vaak ook jongeren, die meestal alleen hun moedertaal spreken. [Empatia](#) helpt Oekraïense psychologen te koppelen aan de Nederlandse ggz en heeft een overzicht van de Oekraïense psychologen in Nederland. Indien een ontheemde de voorkeur heeft om bij een Oekraïense psycholoog in behandeling te gaan, kan op de website van Empatia gevonden worden waar de dichtstbijzijnde Oekraïense psycholoog werkzaam is. De ontheemde kan vervolgens een verwijzing vragen naar die specifieke instantie.

FACT-TEAMS – bij behoefte aan ambulante zorg bij complexe problemen

[FACT-teams](#) voor jeugd bestaan uit professionals uit verschillende organisaties. Zij bieden zorg op maat door samenwerking tussen de kinder- en jeugdpsychiatrie, jeugdzorg, wijkteams, verslavingszorg, politie, scholen, enzovoort. Door snel de benodigde hulp op de juiste tijd en plaats in te zetten, kan opname en langdurige zorgafhankelijkheid voorkomen worden.

FACT-teams benaderen kinderen en jongeren met complexe psychische problemen die onvoldoende aansluiting hebben bij de reguliere hulpverlening. Dit zijn bijvoorbeeld kinderen en jongeren uit multiprobleemgezinnen met een verstoorde draagkracht-draaglastbalans waarbij het goed mogelijk is dat de situatie uitmondt in een crisis wanneer er niet wordt ingegrepen. Vraag bij de jeugdinstanties in de gemeente of regio of zij inderdaad een FACT-team hebben.

JEUGDGEZONDHEIDSZORG (JGZ)

– voor alle vragen omtrent kinderen, opvoeden en jeugdzorg

Elke gemeente heeft een JGZ-team (ook wel genoemd: gebiedsteam) waar (aanstaande) ouders, professionele opvoeders en jongeren tot 18 jaar kosteloos terecht kunnen met vragen over gezondheid, opvoeden en opgroeien. Het JGZ-team heeft in verschillende gemeenten verschillende namen. Op de site van [Zorgkaart Nederland](#) vind je een landelijk overzicht van alle JGZ-teams. Vaak hebben scholen ook een JGZ-team.

De JGZ ondersteunt en adviseert bij het gezond en veilig laten opgroeien van kinderen. De JGZ biedt hierin voorlichting en begeleiding, kan extra ondersteuning inzetten wanneer dat nodig is, en valt ook onder de . De JGZ kan ook doorverwijzen naar andere professionals, bijvoorbeeld naar de Jeugd-GGZ.

Daarnaast kan het JGZ-team ook binnen gemeenten, onderwijs en bijvoorbeeld mogelijke samenwerkingen met maatschappelijke organisaties meedenken over wat er nodig is, en hoe dat georganiseerd kan worden.

VEILIG THUIS – advies en ondersteuning bij huiselijk geweld

[Veilig Thuis](#) is er voor advies en ondersteuning en het melden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Zorgen over de ontwikkeling of veiligheid van een kind? Behoeftte aan advies? Zorgen de ouders wel goed voor het kind? Of willen ouders geen advies of hulp? Vraag advies bij Veilig Thuis. Het is mogelijk om anoniem te blijven. Bel 0800-2000 (gratis). Wacht niet te lang met advies vragen, je zorgen delen helpt je waarschijnlijk al verder.

Heb je na het lezen van deze wegwijzer nog steeds vragen? Dan kun je het LOOP benaderen voor contactinformatie of om mee te denken over welke hulp je kunt inschakelen in een specifieke situatie. Je kunt het LOOP tijdens kantooruren bereiken via info@loketoekraine.psh.nl of 088 662 5816.

